

Co mówi p. Bichelonne o Statucie Pracy?

Vichy. — W emblej radiowej noszącej ogólny tytuł „Głosy pracy”, rozpoczął p. Bichelonne serię pogadankę traktującą o sposobach, jakimi rząd zamierza polepszyć byt robotników.

„Na pierwszy plan wysuwa się Statut Pracy, który za pośrednictwem komitetów przedsiębiorstw dotyka robotników w ich szarym życiu codziennym. Jesteśmy świadkami organizacji syndykatów; gdy cyfra ich osiągnie 6.000 — organizacja Statutu Pracy będzie mogła być uważana za dopełnioną. Jest to pomimo wszystko dziełem przy-

VICHY. — Na skutek przedwczesnego kielkowania ziemniaków — około 10 — 15 proc. tych produktów ginie rocznie, to też władze zarządziły poddawania kartofli działaniu pary siarki.

LILLE. — Ujęto dwu sprawców zamachu z 1 listopada ub. r. w Bellang (Nord), gdy dwu żandarmów zostało ciężko zranionych.

Udoskonalone schrony

Nowy Jork. — P. Albert Dally, architekt amerykański, opierając się na doświadczeniach wojny lotniczej, opracował plany miasta zbudowanego pod ziemią na głębokości co najmniej 10 metr. Będąc z natury optymistą, p. Dally nie

OSTRZEŻENIE WATYKANU
Watykan. — Na skutek aresztowań agitatorów komunistycznych i anty-faszystowskich wśród kongregacji rzymskich — Wikariat Rzymu uprzedził przełożonych Zakonów, rektorów zakonów wyznawczych oraz proboszczów parafii, by mieli się na baczności wobec osobników, którzy nieprawie używają ubrań zakonnych.

Nowgorod -- dawna stolica Rosji

Będąc dawnymi czasy wolną republiką kupiecką, zawdzięczał Nowgorod wielką ekspansję rozmachowi swych obywateli. Byli oni pionierami eksploatacji lasów, na zrębach których wyrósł w następstwie takie ostroki, jak Archangielsk czy Murmańsk. Słabiej przetrzyli z Nowgorodu wyrabiali ze smukłych sosen szkielety statków, które zmierzając miały na podobieństwo niezbadanych wówczas fal Oceanu Lodowatego. Ci sami odkrywcy wędrując przez wyżyny azjatyckie, rozszerzając rany skoczunków hardlowych, a później osadnikowie Syberii przez Rosjan, miało swych pionierów właśnie w tych energicznych mieszczanach Nowgorodu.

Dość powiedzieć, że w okresie rozkwitu, w XIV w., Nowgorod liczył około pół miliona mieszkańców. Cyfra ta była bardzo wysoka na ówczesne czasy i porównywała się mogła z największymi stolicami ówczesnej Europy.

Ożywił handel pociągający leżny żywioł cudzoziemski, wśród którego pierwsze miejsce zajęli Niemcy i Skandynawowie. Dzięki posiadaniom bogactwom życie artystyczne kwitnie w Nowgorodzie. Szuka, wyzbijając się wprawy. Bizancjum, znajduje tu swój własny wy-

szkoel. Obecnie należy domagać się szerszej inicjatywy od komitetów społecznych, unormowania plac. Marszałek i rząd nakreślił ramy dla pracy społecznej; rzeczą społeczeństwa jest ożywić je istotnym duchem.

Strzelanina w Haute-Savoie

Vichy. — Jak donoszą z Annecy, koło Petit-Bornand (Haute-Savoie) odbyło się zbrojne starcie pomiędzy oddziałem partyzanckim a siłami policji. Dwu żandarmów zabito, a 6 innych rannych, w czym dwu oficerów.

Podczas operacji, wykonywanych w tych stronach, oddział gwardii został ostrzelany zniestanaka przez ukrywających się za zwalami śniegu dezertersów pracy. Dowódcą żandarmów kpt. Jung został ciężko zraniony, a po przewiezieniu do szpitala zmarł w kilka chwil po tym.

W departamentach Yonne, Aube i Bouches-du-Rhône dokonano większych obław. Aresztowano 58 terrorystów, którzy wzięli ostatnio udział w szeregach napadów z bronią w rękę, grabież i zamachów.

W Limoges ujęto 4 uzbrojonych osobników w samochodzie. W samej Marsylii, wykryto organizację terrorystyczną, do której należało m. in. dwu Rosjan i jeden Hiszpan z b. brygady między-narodowej.

Koło Grenoble znaleziono ciała trzech kobiet, a m. in. żony i córki niedawno zastrzelonego p. L. Barrel — kierownika sekcji propagandowej Legionu. Koło Agen zastrzelono na drodze dwu katechistów w tym 64-letniego proboszcza z Loubez.

sądzili, aby mieszkający tych podziemi mieli być skazani na żywot jaskiniowców. W tym celu pragnie zapatrzyć okna w ogromne peryskopy, sięgające powierzchni ziemi, a klatki schodowe w szybkie windy. Dla uniknięcia zarządków przewidziano udoskonaloną wentylację. Dopływ wilgotnego lub ciepłego powietrza, w zależności od potrzeb, regulowany byłby za pomocą kurka. Powietrze to mogłoby być nawet nasycane zapachami lasów, łuk lub morza, stosownie do upodobań lokatorów. Lampy elektryczne wydzielałyby ultrafioletowe promienie, któreby z powodzeniem zastąpić mogły wysokogórskie „kapiele słoneczne”.

JEDEN CEL : POKÓJ JEDEN SRODEK : PRACA

raz, którego wytworem jest katedra św. Zofii; wieże jej, stojące po dziś dzień, są żywym symbolem byłej świętności. Świątynią tę zawdzięczał Nowgorod w pierwszym rzędzie stosunkom z Bizancjum. Towary spławiane były na białych kaniach płynących rzek rosyjskich, wpadających do Morza Czarnego. Geograficznym błędem Nowgorodu było jego położenie na pochyłości obróconej ku Bałtykowi, a skutkiem tego przedruknetu towarów odbywał się na pewnych odcinkach droga ładowa. A po nieważ Nowgorod żył się zbożem pochodzącym ze Smoleńska, latwo było Moskiewie wygłodzić konkurencję z nią miasto, kładąc rękę na transportach żywności.

Ta właśnie okoliczność zdecydowała o jego losie; w 1478 r. Moskwa opanowała swoją rywalke, zaś krwawe uzamknięcie powstania zapewniło Iwanowi Groźnemu zagarnięcie tej perły dawnej Rusi.

JUTRO :
Teatr i jego znaczenie
VIII.

MOSKIEWSKA PODRÓŻ P. BENESZA

Berno. — P. Benesz zdawał relację ze swej podróży do Moskwy oraz nastawienia kół sowieckich. Zdaniem jego, Kreml nie życzy sobie, aby Sojusznicy wtrącili się do kwestyj związanych z granicami terytorialnymi Związku Sowieckiego.

Nowy prefekt w Lyonie

Lyon. — Pierwszym gestem p. Bonnefoy, przy obejmowaniu stanowiska okręgowego prefekta Lyonu, było zapoznanie się z przedstawicielami miejscowej prasy, którym opowiedział o krótkim przebiegu swej kariery administracyjnej.

LONDYN. — Komunistyczny „Daily Worker” żąda utworzenia republiki demokratycznej w południowej Italii.

KAIR. — Doniesiono o zamordowaniu pułk. Johna Hasseldema, uchodzącego za „drugiego Lawrence’a”.

Niemieckie komunikaty wojenne

Berlin. 14. 2. — Na południowy wschód od Krzywego Rogu nie udało się ataki sowieckie. Na zachód od Czerkas i na wschód od Zaskowa wojska Rzeszy prowadzi dalej ciężkie boje obronne. Zniszczono 127 czołgów i 68 dział nieprzyjaciela. Koło Dubna formacje pancerne Rzeszy rozbiły doszczętnie grupę wojsk ZSRR, która przedostała się w głąb linii niemieckich. Pomiędzy Przypięcia a Berezyną nieprzyjacieli nie nawalali ataków. Na tym odcinku od 16 ub. m. do 10 bm, wojska niemieckie, wspierane przez samoloty bojowe, unicestwiły stałe próby przerwania frontu, wykonywane przez 30 dywizji piechoty i liczne formacje pancerne ZSRR oraz zadaly wrogowi ciężkie straty w ludziach i w sprzęcie wojennym. Koło Witebska i na północ od Nowła odrucono silne uderzenia sowieckie podczas ostrych zrzeczeń. Pomiędzy jeziorami Ilmen i Pejzaczem wojska niemieckie prowadziły dalekometyczne odrywanie się od wro-

O STOSUNKACH ANGIELSKO - TURECKICH

Ankara. — „Próbę wciągnięcia Turcji do wojny nie zostały uwiecznione pomysłom dla Anglo-Sasów skutkiem” — sądzi korespondent „Times” w Ankarze, który uważa, że istnieje rozbieżność w poglądach pomiędzy kierownikami polityki tureckiej, gotowymi do wojny, a narodem, który coraz bardziej skłania się do zachowania neutralności. W Turcji natomiast panuje przekonanie, że prezydent İsmet İnönü zwyciężyła swoją popularność właśnie w sprawie polityce pokojowej. W przeciwności do Anglików, ocenia on należycie siły zbrojne Rzeszy na Bałkanach.

„O le Niemcy są tak silne, że dla zwalczania ich W. Brytania potrzebuje pomocy innych państw — mówią w Ankarze — nie ulęga wątpliwości, że dla Turcji wypowiedzenie się przeciwko Rzeszy nasuwałoby wielkie ryzyko.”

WIARUS POLSKI

— REDAKTION — REDACIA —
ADMINISTRATION — ADMINISTRACJA
48, Rue de la Charité — LYON
T. d. : Franklin 07-30 Ch. Postal : Lyon 528-98
Abonnement-Abonnement : 1 miesiąc 29 fr. 3 miesiące 75 fr.

QUOTIDIEN POLONAIS

16 SRODA — MERCREDI
FEVRIER — LUTY 1944
Dziś w naszym: Juliana
Jutro: Patrycja
Rok 55^{ty} Année. Nr. 39

PRIX - CENA : 1 fr.

Nowy prefekt w Lyonie

Lyon. — Pierwszym gestem p. Bonnefoy, przy obejmowaniu stanowiska okręgowego prefekta Lyonu, było zapoznanie się z przedstawicielami miejscowej prasy, którym opowiedział o krótkim przebiegu swej kariery administracyjnej.

LONDYN. — Komunistyczny „Daily Worker” żąda utworzenia republiki demokratycznej w południowej Italii.

KAIR. — Doniesiono o zamordowaniu pułk. Johna Hasseldema, uchodzącego za „drugiego Lawrence’a”.

nej. Nakreślił on w kilku rzutach obraz zmasakrowanych miast północy Francji, a w szczególności Nantes, gdzie pełnił dotąd obowiązki kierownika podczas najokrutniejszego dla miasta okresu bombardowań. P. Bonnefoy spo dziewa się, że tutaj, w lepszych warunkach, zdoła zaskarbić sobie zaufanie ludności, zdoła potrzebami której, szczególnie w dziedzinie aprowizacji, zamierza rozłożyć należyte pieczę. Dla osiągnięcia tego celu przywołuje ludność tak miłą, jak wiejska tuł. Ofiarę, do jak najskłębniejszej łączności pomiędzy sobą, gdyż tylko tą drogą osiągnąć można wspólne dobro.

Po południu p. Bonnefoy przeprowadził szereg rozmów z opuszczającym stanowisko prefektem p. Angeli, z merem Lyonu prof. Bertrand oraz z innymi osobistościami.

Plany zaborcze Z. S. R. R.

Sztokholm. — Nowojorski korespondent szwedzkiego dziennika „Svenska Dagbladet” donosi, iż w Stanach Zjednoczonych przeważa opinia że Związek Sowiecki zamierza eksploatować obrzytą „sferę interesów”, rozciągając ją od Bałtyku po Pacyfik i od Oceanu Lodowatego do Morza Egejskiego. Niektórzy obserwatorzy polityczni zastanawiają się nawet nad możliwościami rozciągnięcia sfery wpływów sowieckich na północ — do Atlantyku.

Inny dziennik znowu zamieszcza artykuł G. Matkussa zapewniającego, iż „Sowiety mają na względzie inny jeszcze cel poza wprowadzeniem komunizmu za granicą. Celem takim jest utworzenie imperium światowego, w krótkim czasie, o jakie zabiegał Piotr Wielki.”

„Tam, gdzie nie wystarczy siły wojennej, Stalin stara się budzić zalety — według wskazówek, zaczerpniętych z dzieł Piotra Wielkiego.”

Sprawy polskie

Londyn. — Odbyła się wymiana listów pomiędzy Churchillem a Stalinem w sprawie polsko-sowieckiej. Ordre premiera brytyjskiego zostało doręczone w Moskwie przez ambasadora W. Brytanii.

Potwierdzają w kołach malarzających Waszyngtonu, że podróż p. Mikojaszczki, premiera rządu polskiego w Londynie do Stanów Zjednoczonych, została odroczone sine die.

Z ITALII

Rzym. — Lotnictwo anglo-amerykańskie obrzuciło bombami Rzym; dużo pocisków spadło w pobliżu bazyliki Marii Panny. Zniszczona została liczna prywatna i szereg domów mieszkalnych. Ofiary wśród ludności wynoszą 9 zabitych i 24 rannych.

Prywatny korespondent tokijskiego dziennika „Mainichi Shimbum” w Mediolanie podaje treść dramatycznych wywnurzeń, jakie usłyszał od Mussoliniego po straceniu hr. Ciano.

„Uczucia osobiste musiały zostać przy niesione w ofierze powszechnemu prawu sprawiedliwości — mówi Duce. Japońskie zasady Soudshio stanowią dla mnie wzór dyscypliny duchowej. Niezależnie wojownicy japońscy poświęcili życie dla honoru. Wobec tego sądzę, że na ród japoński zrozumie w zupełności zajęte przeze mnie w sprawie Ciano stanowisko.”

Wiosna rada ministrów uchwalila ustawę wprowadzającą upaństwowienie zakładów przemysłowych oraz szereg innych doniosłych reform o charakterze gospodarczym i administracyjnym. Ustalone kompetencje republikańskiej gwardii narodowej oraz skład Trybunału specjalnego dla obrony Państwa, a wreszcie — postanowiono znieść wszelkie odznaczenia, nadane przez króla Wiktora Emanuela III, wprawiając na to miejsce odznaki republikańskie.

Rzym. — P. Churchill zwrócił się z apelem radiowym do wojsk walczących w południowej Italii, w którym stwierdza, że położenie na przyczółku mostowym w Nettuno jest b. trudne. Uważa on, że niepowodzenie przypisać należy złym warunkom atmosferycznym. Letnia rezydencja Papieża w Castel Gandolfo, bombardowana już uprzednio, została znów zaatakowana w niedzielę przez lotnictwo anglo-amerykańskie.

Podczas nalotu na Rzym, jedna z rac spada na pałac papieski w Watykanie, wzniciając pożar, który został szybko ugaszony.

Marszałek Badoglio przystąpił do przegrupowania i onie gabinetu, co powoduje liczne zmiany na czołowych stanowiskach.

W kilku wierszach

BORDEAUX. — Podczas odczytu publicznego, p. F. Henriot oświadczył: „Francja nie jest muzeum rzeczy zamarych, to też należy dziś starczyć się o przywrócenie jej do życia.”

WASZYNGTON. — Wyjątkowa suza spowodowała znaczne spuszczenia wśród zbiorów rolnych, zwłaszcza w stanie Illinois i Colorado.

MADRYT. — Hr. Jordana przyjął na dłuższym posłuchaniu p. Piétri, ambasadora Francji.

LONDYN. — Konferencja premierów Anglii i dominionów odbyła się w marcu br. w Londynie.

NOWY JORK. — Przed sądem w Hollywood ma stanąć Charlie Chaplin a uwięzieniu małżeńskiemu.

ARRAS. — W Cauchy-la-Tour zderzyły się dwa samochody; dwie osoby zginęły, a dwie inne zostały poważnie zranione.

Główna kwatery Sojuszników w Północnej Afryce oznajmia oficjalnie, że Castel Gandolfo, położone w pobliżu Rzymu, a będące letnią rezydencją Papieża, wzięzione zostało do strefy wojennej.

Wiosna rada ministrów uchwalila ustawę wprowadzającą upaństwowienie zakładów przemysłowych oraz szereg innych doniosłych reform o charakterze gospodarczym i administracyjnym.

Ustalone kompetencje republikańskiej gwardii narodowej oraz skład Trybunału specjalnego dla obrony Państwa, a wreszcie — postanowiono znieść wszelkie odznaczenia, nadane przez króla Wiktora Emanuela III, wprawiając na to miejsce odznaki republikańskie.

Rzym. — P. Churchill zwrócił się z apelem radiowym do wojsk walczących w południowej Italii, w którym stwierdza, że położenie na przyczółku mostowym w Nettuno jest b. trudne. Uważa on, że niepowodzenie przypisać należy złym warunkom atmosferycznym.

Letnia rezydencja Papieża w Castel Gandolfo, bombardowana już uprzednio, została znów zaatakowana w niedzielę przez lotnictwo anglo-amerykańskie.

Podczas nalotu na Rzym, jedna z rac spada na pałac papieski w Watykanie, wzniciając pożar, który został szybko ugaszony.

Marszałek Badoglio przystąpił do przegrupowania i onie gabinetu, co powoduje liczne zmiany na czołowych stanowiskach.

VICHY. — P. Darnand zapowiedział, iż awanse w policji będą odąd odbywały się na mocy zasług, a nie starszeństwa.

LYON. — O godz. 7-mej kilku osobników, uzbrojonych w kulomioty ręczne i znajdujących się w dwu samochodach, obrabio samochód pocztowy i zbiegło.

WASZYNGTON. — Parlament uchwalil nowy projekt budżetowy, opiewający na sumę 2,4 miliarda dol.

RZYM. — Utworzono nową organizację młodych faszystów (18-25 lat), jako awangardy politycznej — pod hasłem „honor i walka”.

WASZYNGTON. — Stany Zjednoczone i Iran postanowiły podnieść swe poselstwa w zamian do rangi ambasad.

NEAPOL. — Rząd marsz. Badoglio zniósł wszystkie ustawy rasowe faszystwu.

TO IOWO

W r. 1881 Tomasz Edison, początkowo kolporter gazet, z czasem wydawca „Gazety kolejowej” a później słynny fizyk i wynalazca, po raz pierwszy oświetlił swoje mieszkanie elektrycznością ku wielkiemu zdumieniu zaproszonych gości. Nie był to coprawda jeszcze wykwint dzisiejszego światła elektrycznego, ale był to rok przełomowy i ogromny krok naprzód w porównaniu do światła używanego przez diogenes stulecia.

Homer pisze, że służący Ulissea oświetlali festyn luczycami. Do nie tak dawna praktykowano to jeszcze u nas na wielu szczególnie wschodnich wsiach.

Po luczycach przyszło naczynie wypełnione oliwą z zasuwonym linternym lub kopielarnym sznurkiem. Taka „lampka” mniej dawała światła a więcej dymu.

Oświetlenie łańcuch było nieznaną. Dopiero od św. Hieronima (321-420) ojca Kościoła św. i apologety ulice Antiochii zostały po raz pierwszy oświetlone drzewem palonym na placach i przecięciach ulic.

Sredniowiecze przynosi świecę olejową i już około 1016 r. powstaje pierwsza korporacja fabrykantów świec.

W r. 1662, pewien zakonnik neapolitański wystąpił o przywilej zezwalający na wypożyczenie latarni chodzących w nocy. Specjalny cech „chodzących latarników” zmonopolizował to przedsiębiorstwo i członkowie jego towarzyszyli za opłatą przechodzącym.

Około 1800 r. chemik francuski Filip Lebon wynalazł gaz świetlny. W drugiej połowie XIX wieku Łukasiewicz,

DLA ROLNIKÓW

Gnoj i gnojówka podstawą nawożenia

(Ciąg dalszy)

Jest tylko kłopotliwe użycie gnojówki w polu dlatego, że zawiera ogromny procent wody. Abyby nawet hektar roli 40 kg. azotu wystarczy wysiadł 300 kg. saletry norweskiej lub 150 kg. azotniaku. Aby dać tę samą ilość azotu w gnojówce 1% wywleźć trzeba 4.000 l. Jest to mozolne i kosztowne jak kolwiek uwzględnić trzeba fakt, że nazwiny zarazem potasem a danie roślinom w lecie, zwłaszcza podczas okresów posuchy, kilku tysięcy litrów wody musi dobrze na rozwój roślin oddziaływać. W gospodarstwach teł folwarcznych będzie, sądzę rozumnie a raczej praktycznie trzymać gnoj pod bydłem i w ten sposób gnojówkę razem z gnojem użytkować. Gospodarstwa włościańskie wszelako powinny, moim zdaniem trzymać gnoj na gnojownikach od powiednio urządzonych i pielęgnowanych, a gnojówkę zbierać osobno i stosować podczas woszącej roślin.

Gnojówkę można użyc pod wszystkie rośliny. Szczególnie widzieć będą za zasilenie gnojówką okopowe, warzywa, rośliny zielne, kapusta obrzynna. Nawozid jednak należy gnojówkę nie rozcienczoną wodą. Znaczną koszt wywozu gnojówki, przy rozważaniu podważa się lub potraja. Jeżeli rozlewać będziemy gnojówkę równomiernie, dając np. dawkę 5000 l. na 1 ha, rozlewać na każdy metr kwadratowy tylko 0,5 l. gnojówki. Gdybyśmy zastosowali

Czy chcesz mieć powodzenie w życiu? A więc poznaj swój charakter!

JASIEŃCZYK. — Nasamprzód musisz zaspokoić Pańską ciekawość, tyżając moją osobę i odpowiedzieć na pytanie następujące: „Prosimy o poinformowanie mnie, czy podając w swoich odpowiedziach daty historyczne czy też z literatury, posługuję się Szanowny Pan jakimi podręcznikami czy też czyini to Pan z pamięci?” Moja odpowiedź jest następująca: „Fakty z literatury i z historii pamiętam doskonale, nie posługując się podręcznikami. Posiadam niezwykłą pamięć, jak rzadko który z ludzi. Ta pamięć ogarnia historię, literaturę, treść przeczytanych tysięcy i tysięcy książek i wypadki życia codziennego zarówno z mojego życia, jak i z życia innych osób. Tę pamięć miałem od dzieciństwa, od zarania mojego dzieciństwa, pamięć fenomenalną. Daty historyczne w zasadzie także nie pamiętam, za celem doświadczenia zapamiętania dat obmyśliłem sobie specjalną metodę, której używam z wielkim powodzeniem. W wypadkach wątpliwych sięgam do podręczników, a zawsze wiem, w którym z nich znajdzie potrzebną datę. Rzecz jasna, że ta niezwykła pamięć (wzmoc-

aptekarz lwowski, rafinuje naftę i sprzedaje pierwszą lampę naftową. Wreszcie Edison robi żarówkę.

Jakim będzie światło przyszłości?

Na razie — z powodu zaciemnienia — wracamy nieco do czasów przed-Hieronimowych i świecimy na ulicach — oczami.

O.

Imz. St. POŁOWICZ

niona dzięki temu, że nie pale) niesłychanie ułatwia moją pracę pisarską i wykładową”. — Przewidywał z kolei da osoby Szanownego Pana: „Jasieńczyk” to bardzo stary herb polski: na tarczy w polu błękitnym złoty klucz zębem do góry; nad hełmem w koronie szlacheckiej pięć piór strusich. — To pochodzenie Pańskie z starej rodziny ziemiankiej tłumaczy tajemnicę, dlaczego to nagle, gdy Pan zaczął pracować tutaj podczas wojny na roli, odezwała się w Panu chęć zostania na roli i stałego poświęcenia się temu zawołowi, choć kształcił się Pan i został handlowcem. Do kupiectwa nie czuł Pan pociągu i po doskonałym ukończeniu Szkoły Handlowej wolał Pan zostać urzędnikiem fabrycznym państwowym zamiast się usamodzielić jako kupiec. — Zdrowie Panu służy, jest Pan silny, żywy i ruchliwy, praktyczny, dokładny, oszczędny, sangwini, dość przywycy, lecz oporny, w b. prawy, obowiązujący. — Mniej więcej przed czterdziestu laty „Jasieńczyk” był pseudonimem zdolnego dziennikarza i nowelisty w Warszawie, który zastąpił jak meteor i szybko zgasł po wyniesieniu się z Warszawy do Szwajcarii, gdzie był podkuleszem znanego naszego Muzeum w Rapperswilu nad jeziorem Zurzyckim. — Z pisma Pańskiego widać, iż myśli Pan poważnie i wzorowo Pan traktuje swoje obowiązki męża i ojca. Oby Pan mógł jak najrychlej uprawiać swój własny kawałek ziemi w kraju. Za życzenia dziękuję.

STESKNIŃONA. — Pismo Szanownej Pani jest pismem osoby zadolowanej z swojej pracy ciężkiej, lecz owocnej. Jak to dobrze, że pracuje Pani na roli w położeniu polownictwa. Istotnie, teraz najlepiej powodzi się tym, którzy pracują na roli czy to własnej, czy to dzierżawionej, czy też uprawianej pod formą polownictwa. Jako osoba inteligentna, wykształcona, umiejąca utrzymać porządek, pracowita, nie cierpi Pani głodu i może Pani zapewnić należyte wyżywienie zarówno swoim dwóm dzieciom, jak i swojemu pomocnikowi, który przed wojną nie spodziewał się, że znajdzie się we Francji na roli. Delikatna, a równocześnie wyrażna i wyrobione pismo Szanownej Pani dobrze świadczy o jej subtelności i delikatności, a równocześnie o sile ducha... To też umie Pani być teraz głową rodziny, „panem domu”, gospodarzem i gospodynią równocześnie. Maż Szanownej Pani będzie dumny, gdy wróci do domu i naocznie się przekona, jak dzielnie Pani go zastępowała. Jestem też pewny, że spełnią się Pani marzenia i że wróci Pani do kraju, by również i tam dobrze gospodarzyć. Za życzenia serdecznie dziękuję. To tak przyjemnie widać, iż ma się choć kilka serc życzyliwych.

PSYCHOLOG.

RZYMY. — Nowa armia republikańsko-faszystowska złożyła przysięgę w dniu 8 bm., w 95-tą rocznicę powstania „zw. republiki rzymskiej.

LYON. — Falszywy wiechhabra R. de Lestratte okazał się prawdziwym w. mywaczem L. Promendant; osiadał za krata.

Mozliwości ladowania

Lyon. — Sojusznicy oznajmili o wykonaniu planów inwazji Europy, wymieniając nazwiska dowódców — stwierdza „Le Journal”. Byłoby więc na czasie zastanowienie się nad istotą projektu. „Można twierdzić z całą pewnością, że pierwszym warunkiem powodzenia takiego przedsięwzięcia musi być nie-

WIECZÓR SYLWESTROWY W MEYRUEIS

Tydzien świąteczny objął również i wieczór Sylwestrowy, ale już tylko w kółku mieszkańców schroniska. Program wesoly i bardzo zrozumiały dał spędzić mieszkańcom miło wieczór. Na wstępie kierownik ogniska p. Wojna Władysław wręczył za wrodzonym turnieju szachowego piękne nagrody wraz z dyplomami. Dotąd należało, że turniej rozegrany był w ciągu miesiąca i z 10 zawodników do finału zakwalifikowało się czterech. Tytuł mistrza zdobył p. Marzecki a drugie i trzecie miejsce p. p. Michałak i Pakula. Dalszym punktem programu były deklamacje, wesołe felietony Wiechy i gadki góralskie. Szeceke Jan, Fryzjer, Kino i inne napełniły salę śmiechem i oklaskami. Chór Ogniska odpowiedział kilka koled i piosenek. Konferansjerkę pełną humoru prowadził kierownik ogniska. Gdy zegar specjalnie w tym celu zrobiony wskazał godzinę 12-tą mimo, że właściwie była dziełsiała, kierownik ogniska w im. Pol. Y. M.C.A. we Francji złożył zebrany najserdeczniejsze życzenia noworoczne.

Dnia 1-go stycznia 1944 kierownik ogniska przeprowadził zbiórkę na paczki dla jeńców wojennych, która dała imponującą sumę frs. 2.095. M. J.

ŻEGLUGA NA LOARZE

Saint - Etienne. — Wobec coraz bardziej ograniczonych możliwości komunikacyjnych, mówi się o wznowieniu żeglugi na Loarze. Nie rozchodzi się w danym wypadku o pogłębienie dna rzecznoego, lecz o zorganizowanie pływackiej flotylii rzecznej. Two Loire — Atlantique zamierza w tym celu budować barki o wymiarach aero - dynamycznie, opatrzonych silnikami gazowymi. W ten sposób możnaby wprowadzić całoroczną komunikację pomiędzy Blois a Nantes.

PODWYŻKA ZASIŁKÓW RODZINNYCH

Vi chy. — Rząd postanowił zwiększyć, poczynając od 1 czerwca 1944 r. podstawowe obliczenia zasiłków rodzinnych. Rewizja zasiłków powinna być zasadniczo wykonywana corocznie, na 1 października, jednakże nie wykonano jej od 1941 r. Dowodzi to eheci rząd przychodzi z pomocą pracownikom obarczonym rodzinami, wobec zwykłej kosztów wyżywienia rodziny.

STOSUNKI BULGARSKO-SOWIECKIE

Ankara. — P. Balabanow, poseł bulgarski w Turcji oznajmił, że „stosunki pomiędzy Bułgarią a Związkiem Sowieckim możnaby porównać do tych, jakie wytworzyły się pomiędzy Rosją a Japonią, czyli innymi słowy są one normalne i lojalne.”

spodziewane jego wykonania. Inscenizacja taka możliwa jest, gdyż operacja odbywa się za linią frontu i w porze monej.

„Wydaje się jednak, że wielka ofensywa, prowadzona drogą morską, nie może nastąpić w sposób niespodziewany, gdyż już pierwsze próby ladowania ślą gna na siebie uwagę obrońców, ślągających czujnie na straży.

„Aby ladowanie stało się skutecznym, musiałoby zostać przeprowadzone na długości setek kilometrów. Łatwo jednak przedstawić sobie, jakiej wymagałoby to ilości materiału i jednostek morskich.

„Ponieważ jednak wojna osłonięta jest zwykle mgłą niepewności, przypuszczalnie należy, że w operacji tej rozważa rolę odegra przede wszystkim czynniki nazywane tak chętnie przez Fryderyka II - Jego wysokośća „Fryzypkiem” — kończy dziennik francuski.

Stanisław ROSSOWSKI

Zima w chacie wiejskiej

(OBRAZEK SCENICZNY)

OSOBY: Gospodarz, Gospodyni, Hanka, Kasia, Maryś, Zosia, Franek, Grzela, Kuba, Stach.

Gospodyni (wchodząc). Ależ śnieg sypie od rana! Cała ziemia zasłana. Sypie śnieg, a mroźak trzyma. Ostra zima! Ostra zima!

Franek. Dotąd była zbyt nieśmiała.

Hanka. Ledwie śnieg spadł, już tak.

Grzela. Mroź jakby wyprawiał drwiny.

Zosia. Przez tydzień trwał raz jedynie.

Kasia. Pamiętałeś. W same święta ziemia była rozmarznęta.

Kuba. Pek stokrotkę dla matuli nabbierałem w dzień Trzech Króli.

Stach. Tak też wyglądało wszędzie, że zimy więcej nie będzie.

Maryś. A otóż ja mam przecie!

S pie w d z i e c y (dość żywo i płynnie)

Gdzież to, gdzież bywała, zimo mroźna, biała? Kłóredyś ku nam spieszyla, powiedz nam, jejmóś miła! Czy cię zbłąkali jesienne mgły, czyli zarodziej pochwylił ży? Gdzież to, gdzież bywała zimo mroźna, biała?

S pie w c h o p ó w (żwawo)

Gdy mroźak ostry przy wicherów święcie przystraża okna w kwiaty i liście, Gdy białym puchem śnieg z nieba leci, Jakże się nadejściem zimy cieszą dzieci, Jakże się nadejściem zimy cieszą dzieci, Kuba, Kasiu, Hanko, Zosiu! Mama w domu czeka!

Franek. Zostańcie, czas jeszcze. Gospodyni. Droga niedaleka. Wie

WSTEPNE ZAPISY W NIEKTÓRYCH POCIĄGACH

Pariz. Foczynając od 11 lutego, wprowadzono wstępne zapisy publiczności na niektórych liniach kolejowych, znajdujących się w:

- 1) strefie północnej kolei francuskich,
- 2) strefie zachodniej, na północ od arterii Pariz — Rennes — Brest, Zaleca się podróznym zasięganie wstępnych informacji co do rozkładu jazdy pociągów na tych odcinkach.

DLA DZIECI.

Ucieszyły się cielątka

Wśród cielętek zapanowała radość wielka. Mleko matek krów będą pily przez kilka długich miesięcy, bo kupie kilka opowiadał gospodarzowi, że podobno wynaleziono inne mleko z jakiegoś tam soji i ludzie obejdą się już bez krowiego mleka.

— Ach, jak się cieszę — rzekło najstarsze cielętko. — Gospodyni daje mi coraz mniejsze racje, a ja bym tak chętnie pila jeszcze tuste mleko.

Mamy krowy słuchają zdziwione i raczej niezadowolone. Wreszcie jedna zapytała: — A co to za zwierze, co może dać lepsze mleko niż nasze?

Cielętko zwane Łaciata, zaryzykowało wesoło i rzekło: To nie zwierze, to roślinna z rodziny motylkowatych. W dużych strąkach znajdują się nasiona okragłe lub kształtem podobne do nerki, żółtawe, zielonawe albo czarne.

— Z rośliny mleko, a to dopiero wy-

mysty — niedowierzająco kręciła bierz druga krowa. — A tośmy się doczekali. Co teraz z nami ludziska zrobią. Oj będzie bieda, będzie!

— Dla nas będzie mleko, matko — rzekło inne mile cielę i pociągnęło swą rodzicielkę za wmię niestety gruntownie po doju opróżnione.

— Cielę z ciebie — ryknęła matka gniewnie i ogonem uderzyła córę po plecach. Utuczysz się moim mlekiem a potem co? Albo ci przedź zjedzą albo ci orać każą lub wozy ciągną.

Ziarno karmidz się nie będa. Skończą się dobre czasy, kiedy to mleczko krowy pasły się na łące i tylko jadły i odpoczywały, by móc dać więcej mleka.

— Nie bójcie się, towarzyszyko — pocieszała krowa krowę. — Sok do mleka podobny może im się uda zrobić, ale masa i sera ludzkie nadal od nas wyglądają będą i wyrabiać z naszego mleka.

— A właśnie że nie — wtrąciła Łaciata. — Ten pan, co naszem gospodarzowi radził soję uprawiać i mówił, że w Chinach i Japonii robią ciasto z nasion soi, soli i gotowanego ryżu nazywane mizo, opowiada również, że wynaleziono sposób robienia nie tylko mleka ale i czegoś podobnego do masła i sera.

— Nie tam nie dorówna masłu i serem z naszego mleka — ryknęła gniewnie matka Łaciacie — w obawie przed utratą wygodnego życia. Zobaczą kiedy ty soję na polu, to potrafią na nie, Skąd to się tu wzięło takie paskudne zielsko!

Łaciata, dumna że tyle zapamiętała i starsi się do niej zwracają po wyjadnięciu, jąla mówić poważnie: W Chinach i Japonii już od dawna używają brunatnego sosu z soji zamiesz masła a z nasion robią teraz nawet kawę w Europie, bo z kolonii prawdziwie nie dostają i to za rada, która niejakaj Wein dawał już w 1881 roku.

— O la, la, tak dawno temu już z tej rośliny korzystają a nam dopiero teraz o tym wiadomo.

— Widzicie, sąsiadko — rzekła starsza z krów — martwiecie się, wygrażacie biednej roślinie a tu i na wasze mleko i na tamto są amatorzy.

— O! ryknęło żalostliwie najmłodsze cielętko, to nasza radość na nic.

— Wy tam pewnie też coś na tym skorzystacie, jak i ta biedota mlejska! Gdy będzie mleko, masło i ser z soji, to wyszarczą może krowiego mleka dla wszystkich niemowląt i cieląt.

— A no, jeżeli tak, to już dobrze — rzekła uspokojona matka Łaciacie i zaczęła spokojnie żuć — zgrądnicie co? Wytkoli z soji, nie wiedząc zgoła, że groźna rywalka od dłuższego czasu dostarcza jej smaczego pożywienia. Inne bydlatka zabrały się też do pożywania paszy i w oborze słychać było jedynie robotę krowich szcęk, powoli i dokładnie miadzących pokarm przegotowany ręką gospodarza.

Ludmiła BREJSKA • NAWROCKA.

46, rue de la Charité, LYON (68ème), Imp. de la PRESSE LYONNAISE

46, rue de la Charité, LYON (68ème), Imp. de la PRESSE LYONNAISE